REKOMMENDATIONER

KOMMISSIONEN

KOMMISSIONENS REKOMMENDATION

av den 6 maj 2008

om extern kvalitetssäkring av lagstadgade revisorer och revisionsföretag som granskar företag av allmänt intresse

[delgivet med nr K(2008) 1721]

(2008/362/EG)

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS KOMMISSION UTFÄRDAR DENNA REKOMMENDATION

med beaktande av fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, särskilt artikel 211, och

av följande skäl:

(1) Extern kvalitetssäkring av lagstadgad revision är av avgörande betydelse för att revisionen ska hålla hög kvalitet. Den gör att offentliggjord finansiell information blir trovärdigare och förbättrar skyddet för aktieägare, investerare, kreditgivare och andra berörda aktörer. Externa kvalitetssäkringssystem bör därför vara objektiva och oberoende från revisorsyrket.

(2) I artiklarna 29 och 43 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/43/EG av den 17 maj 2006 om lagstadgad revision av årsbokslut och sammanställd redovisning och om ändring av rådets direktiv 78/660/EEG och 83/349/EEG samt om upphävande av rådets direktiv 84/253/EEG [1] fastställs högnivåkriterier för system för kvalitetssäkring för alla lagstadgade revisorer och revisionsföretag. Direktivet innehåller vissa av idéerna i kommissionens rekommendation 2001/256/EG av den 15 november 2000 om kvalitetssäkring av lagstadgad revision i Europeiska unionen: minimikrav [2].

(3) De delar av rekommendationen som rör lagstadgad revision av företag av allmänt intresse har blivit förbisprungna av den senaste internationella utvecklingen och tendenser att i fråga om sådana revisioner införa externa system för kvalitetssäkring, som sköts frikopplade från revisorsyrket och där kvalitetssäkringen granskas av personer som inte är yrkesverksamma revisorer.

(4) Kriterierna i direktiv 2006/43/EG ger fortfarande utrymme för avsevärda skillnader i fråga om hur medlemsstaterna organiserar externa system för kvalitetssäkring av lagstadgade revisorer och revisionsföretag. Man bör undvika att berörda aktörer upplever att revisionskvaliteten skiljer sig åt mellan lagstadgade revisorer och revisionsföretag, framförallt i fråga om artikel 34 i direktiv 2006/43/EG. Direktiv 2006/43/EG uppmuntrar också att medlemsstaternas offentliga tillsynssystem tar fram en samordnad strategi när det gäller genomförandet av kvalitetssäkringskontroller.

(5) Samarbete mellan medlemsstaterna prioriteras i fråga om revision av företag av allmänt intresse. Ytterligare riktlinjer bör ges i fråga om system för kvalitetssäkring av lagstadgade revisorer och revisionsföretag som utför revision i sådana företag. Därför behövs en ny rekommendation som är bättre anpassad till dagens förhållanden än rekommendation 2001/256/EG och som beaktar internationella trender samt medlemsstaternas specifika behov. Det finns dock ingen anledning att utarbeta detaljerade riktlinjer för systemen för kvalitetssäkring av lagstadgade revisorer och revisionsföretag som utför revision i andra företag än sådana av allmänt intresse.

[1] EUT L 157, 9.6.2006, s. 87. Direktivet ändrat genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/30/EG (EUT L 81, 20.3.2008, s. 53).

[2] EGT L 91, 31.3.2001, s. 91.

(6) Kontrollerna bör ske med regelbundna intervall, vara av förebyggande karaktär och bidra till att förbättra revisionskvaliteten hos en lagstadgad revisor eller revisionsföretag. Deras mål ska vara att bygga upp och bibehålla förtroendet för lagstadgade revisioner och därigenom för finansiella marknader. Den här rekommendationen bör därför inte röra tillfälliga undersökningar som är ett resultat av möjliga lagöverträdelser eller brott mot förordningar.

(7) För att förbättra revisionskvaliteten inom gemenskapen, bör oberoende tillsynsorgan spela en aktivare roll när revisionsföretag kontrolleras. Riktlinjer bör tas fram för kontrollsystemens oberoende. Man bör klargöra vilken roll tillsynsmyndigheter, yrkesorganisationer, andra lämpliga organ samt experter ska spela vid kontrollerna. Det behövs också förtydligas vad som gäller i fråga om finansieringen av systemen för kvalitetssäkring.

(8) Enligt artikel 43 i direktiv 2006/43/EG ska lagstadgade revisorer eller revisionsföretag som utför lagstadgad revision av företag av allmänt intresse minst vart tredje år bli föremål för kvalitetssäkringskontroll. Ett offentligt tillsynssystem skulle kunna ha problem att rekrytera tillräckligt många inspektörer för genomgångar på plats vid kontrollerna. Under vissa villkor kan det därför hända att experter som inte är inspektörer deltar i genomgångarna på plats.

(9) För att slutrapporten från en inspektion verkligen följs av den lagstadgade revisorn eller revisionsföretaget och att den innehåller tillräckliga riktlinjer så att de problem som rapporteras undviks i framtiden, bör informationsmöten hållas mellan inspektörerna och den lagstadgade revisorn eller revisionsföretaget både innan slutrapporten antas och under uppföljningsfasen.

(10) För att förbättra ansvarsfrågorna kring kvalitetssäkringssystemet och jämförbarheten mellan dem inom gemenskapen, bör årsrapporten om kontrollerna innehålla information om de viktigaste resultaten, som ska ligga till grund för en bedömning av både de resurser som använts samt hur effektivt kvalitetssäkringssystemet är.

(11) Mot bakgrund av den senaste internationella utvecklingen och då framförallt deltagandet från lämpliga organ och experter vid kontroller, planerar kommissionen att 2011 utvärdera situationen.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Syfte

1. Den här rekommendationen innehåller vägledning för genomförandet av oberoende system för kvalitetssäkring av lagstadgade revisorer och revisionsföretag som genomför revision av företag av allmänt intresse i enlighet med artiklarna 29 och 43 i direktiv 2006/43/EG.

2. Om en medlemsstat väljer att undanta vissa företag av allmänt intresse i enlighet med artikel 39 i direktiv 2006/43/EG, bör medlemsstaten också undanta de företagen från de åtgärder som antas i enlighet med den här rekommendationen.

Definitioner

3. I denna rekommendation ska definitionerna i artikel 2 i direktiv 2006/43/EG gälla. Dessutom gäller följande definitioner:

a) *offentlig tillsynsmyndighet:* en behörig myndighet i enlighet med artikel 2.10 i direktiv 2006/43/EG, som representerar ett offentligt tillsynssystem som baseras på principerna i artikel 32 i det direktivet,

b) *inspektör:* granskare som uppfyller kraven i artikel 29.1 första stycket punkt d i direktiv 2006/43/EG, är anställd av en tillsynsmyndighet eller annat lämpligt organ som blivit tilldelat utförandet av kontrollerna,

c) *inspektioner:* kvalitetssäkringskontroller av lagstadgade revisorer och revisionsföretag, som leds av en inspektör och som inte utgör en undersökning enligt artikel 32.5 i direktiv 2006/43/EG,

d) *expert:* fysisk person som har specifika expertkunskaper om de finansiella marknaderna, finansiell rapportering, revision eller andra områden som är relevanta för inspektioner; i begreppet ingår även yrkesutövande lagstadgade revisorer.

Kvalitetssäkringssystemets oberoende

4. Den offentliga tillsynsmyndigheten bör ha det yttersta ansvaret för det externa kvalitetssäkringssystemet för lagstadgade revisorer och revisionsföretag som granskar företag av allmänt intresse. Medlemsstaterna bör inte utse någon sammanslutning eller något organ som har kopplingar till bokförings- eller revisorsbranschen som tillsynsmyndighet.

5. Lagstadgade revisorer och revisionsföretag som granskar företag av allmänt intresse ska inspekteras av en offentlig tillsynsmyndighet, antingen enbart av myndigheten, eller tillsammans med ett annat lämpligt organ i enlighet med punkt 6.

6. Uppgifter som hör till inspektionerna kan delegeras till ett annat lämpligt organ om det kan garanteras att det organet svarar inför den offentliga tillsynsmyndigheten som ska ansvara för minst följande:

a) Godkännande, och om den offentliga tillsynsmyndigheten anser det lämpligt, ändring av inspektionsmetoderna, inklusive handböcker för inspektioner och uppföljningar, rapportmetodik samt periodiska inspektionsprogram.

b) Godkännande, och om den offentliga tillsynsmyndigheten anser det lämpligt, ändringar av inspektionsrapporter och uppföljningsrapporter.

c) Godkännande, och om den offentliga tillsynsmyndigheten anser det lämpligt, utnämning av inspektörer för varje inspektion.

d) Utfärdande av rekommendationer och instruktioner till det organ som tilldelats uppgiften.

7. Den offentliga tillsynsmyndigheten bör ha rätt att delta i inspektioner och få tillgång till inspektionsdokument, arbetsdokument från revisionen samt andra dokument som kan vara relevanta.

8. Personer eller organisationer som representerar eller på annat vis har en koppling till bokföringsbranschen, redovisningsbranschen eller ett revisionsföretag får inte kunna godkänna eller lägga in sitt veto mot finansieringsarrangemang för kvalitetssäkringssystem, inklusive dem som rör finansieringsnivån och den finansiella kontrollen. Finansieringsnivån bör vara så hög att den offentliga tillsynsmyndigheten har tillräckligt med personal för att kunna genomföra punkterna 6 och 7.

9. Om finansiering av kvalitetssäkringssystemet kommer från lagstadgade revisorer eller revisionsföretag som ska inspekteras, ska eventuella avgifter eller andra bidrag som de ska betala vara obligatoriska och betalas fullt ut på avsatt tid.

Inspektionernas oberoende

10. Ett offentligt tillsynsorgran ska ske till att det finns lämpliga strategier och förfaranden i fråga om personalens oberoende och objektivitet, även i fråga om inspektörer, och om förvaltningen av inspektionssystemet.

11. Personer som är yrkesutövande lagstadgad revisor eller som är anställda vid eller har annan koppling till en lagstadgad revisor eller lagstadgat revisionsföretag bör inte få verka som inspektör.

12. Personer som varit partner till eller anställd hos en lagstadgad revisor eller lagstadgat revisionsföretag eller som har annan koppling till dem bör inte inom två år efter det att anställningen eller kopplingen upphört få verka som inspektör av revisorn eller revisionsföretaget.

13. Inspektörer bör intyga att det inte finns några intressekonflikter mellan dem och den lagstadgade revisor eller det lagstadgade revisionsföretag som ska kontrolleras. Inspektörer som lämnar ett ofullständigt eller felaktigt intyg bör avstängas från ytterligare kontroller och bör bestraffas på ett effektivt, proportionerligt och avskräckande vis.

14. I samband med kontroller bör inspektörer enbart få ersättning från den offentliga tillsynsmyndigheten eller det organ som anförtrotts kontrollerna. Inspektörer bör inte få ersättning från den lagstadgade revisor eller det lagstadgade revisionsföretag som granskats eller deras nätverk.

15. Om en offentlig tillsynsmyndighet anser att det krävs specifik expertis för att en kontroll ska utföras på rätt sätt, bör inspektörerna bistås av experter. Experterna bör lyda under inspektören och bör omfattas av kraven i punkterna 10 samt 12–14.

Metodiska råd för utförande av kontrollerna

16. Om det tillfälligtvis saknas inspektörer i en medlemsstat för att utföra kontroller på plats, bör en offentlig tillsynsmyndighet ha rätt att besluta att experter utför sådana kontroller under förutsättning att de uppfyller kraven i artikel 29.1 första stycket punkt d i direktiv 2006/43/EG, att de är redovisningsskyldiga inför den offentliga tillsynsmyndigheten och att inspektörerna utför kontroller på plats hos samma lagstadgade revisor eller revisionsföretag minst vart sjätte år.

17. Kontrollerna ska omfatta följande:

a) En bedömning av hur revisionsföretagets interna kvalitetskontrollsystem är utformat.

b) Adekvat test av överensstämmelse med förfarandena och en genomgång av revisionsmaterialet hos företag av allmänt intresse för att fastställa hur effektivt det interna kvalitetskontrollsystemet är.

c) En bedömning – mot bakgrund av kontrollresultaten enligt punkterna a och b – av innehållet i den senaste årliga rapporten om öppenhet och insyn som offentliggjorts av en lagstadgad revisor eller lagstadgat revisionsföretag i enlighet med artikel 40 i direktiv 2006/43/EG.

18. Minst följande rutiner och förfaranden för intern kontroll hos den lagstadgade revisorn eller det lagstadgade revisionsföretaget ska granskas:

a) Efterlevnad från den lagstadgade revisorns eller det lagstadgade revisionsföretagets sida av tillämpliga standarder för kvalitetskontroll, av krav på etik och oberoende, inklusive dem som avses i kapitel IV och artikel 42 i direktiv 2006/43/EG, samt relevanta lagar, förordningar och administrativa bestämmelser i den berörda medlemsstaten.

b) Kvantiteten och kvaliteten på använda resurser, inklusive efterlevnad av fortbildningskrav i artikel 13 i direktiv 2006/43/EG.

c) Efterlevnad av kraven på revisionsarvoden i artikel 25 i direktiv 2006/43/EG.

19. För att kontrollera efterlevnaden ska minst en betydande del av revisionsmaterialet väljas ut på basis av en analys hur stor risken är för att den lagstadgade revisionen inte utförs korrekt.

Resultat av inspektionerna

20. Innan inspektionsrapporten slutförs bör resultaten av inspektionerna och slutsatserna, som bildar underlag för rekommendationerna, samt resultaten och slutsatserna i fråga om rapporten om öppenhet och insyn, skickas till och diskuteras med den granskade lagstadgade revisorn eller revisionsföretaget. Den lagstadgade revisor eller det lagstadgade revisionsföretag som granskats bör få högst 12 månader på sig efter inspektionsrapportens färdigställande att vidta åtgärder i fråga om rekommendationer för revisionsföretagets interna system för kvalitetskontroll. Om den granskade lagstadgade revisorn eller det granskade revisionsföretaget inte gjort en lämplig uppföljning av rekommendationerna, bör den offentliga tillsynsmyndigheten avslöja allvarligare brister i det interna systemet för kvalitetskontroll.

21. Via ett offentligt tillsynssystem bör det, i enlighet med lagstiftningen i den berörda medlemsstaten, vara möjligt att vidta disciplinära åtgärder eller utdöma böter i fråga om lagstadgade revisorer och revisionsföretag.

22. Den offentliga tillsynsmyndigheten bör åtminstone i rätt tid och på ett lämpligt sätt informera allmänheten om eventuella disciplinära åtgärder eller böter för lagstadgade revisorer eller revisionsföretag i fråga om lagstadgad revision. Myndigheten bör identifiera den lagstadgade revisorn eller revisionsföretaget och de allvarligaste brister som givit upphov till sådana åtgärder eller påföljder.

23. Om det vid en inspektion visar sig att en rapport om öppenhet och insyn som offentliggjorts av en lagstadgad revisor eller revisionsföretag i enlighet med artikel 40 i direktiv 2006/43/EG innehåller information, exempelvis om hur effektivt revisionsföretagets interna system för kvalitetskontroll är, som en offentlig tillsynsmyndighet anser vara grovt vilseledande, ansvarar myndigheten för att rapporten omedelbart ändras.

Öppenhet och insyn i fråga om de övergripande resultaten från systemet för kvalitetssäkring

24. De offentliga tillsynsmyndigheterna bör årligen rapportera om kvalitetssäkringssystemets övergripande resultat. Rapporten bör innehålla information om gjorda rekommendationer, uppföljning av rekommendationerna, vidtagna disciplinära åtgärder samt utfärdade böter. Den bör också innehålla kvantitativ information och annan viktig information om finansiella resurser och personal, samt om hur effektivt kvalitetssäkringssystemet är.

Uppföljning

25. Medlemsstaterna uppmanas informera kommissionen om åtgärder som vidtagits mot bakgrund av den här rekommendationen senast den 6 maj 2009.

Mottagare

26. Detta beslut riktar sig till medlemsstaterna.

Utfärdad i Bryssel den 6 maj 2008.

På kommissionens vägnar
Charlie McCREEVY
Ledamot av kommissionen